

Hrvatska Možda ste propustili

Može li novi zakon o turizmu bolje zaštititi prostor od Zakona o prostornom uređenju i graditeljstvu?

Objavio Smiljana Škugor-Hrnčević - 23. listopada 2023. u 10:30

Foto: fah

Svjesna činjenice da po pitanju razvoja hrvatskog turizma pod hitno treba intervenirati da bi se, uz ostalo, zaustavila i neumoljiva preizgrađenost, odnosno apartmanizacija jadranske obale, hrvatska je Vlada u srpnju ove godine na svjetlo dana iznijela Prijedlog zakona o turizmu kojemu je glavni cilj, stoji u obrazloženju, „stvaranje okvira za upravljanje razvojem turizma na temelju podataka i egzaktnih izračuna, u pogledu očuvanja resursa i prostora, osiguranja zadovoljstva i kvalitete života stanovništva u turističkim destinacijama, kao i osiguranju konkurentnosti hrvatskog turizma na globalnom tržištu“.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

> Deklaracija o hrvatskom prostoru – vapaj za očuvanjem nacionalnog blaga

Imajući na umu Vladine dobre namjere da napravi reda „u pogledu očuvanja resursa i prostora...“, ono što dobronamjerniku i osobi koja je zabrinuta za hrvatski prostor prvo pada napamet – je li moguće da se takvo što zakonskim odredbama propisuje tek sada i je li do sada vladao svojevrni eldorado pa su lokalna uprava i samouprava, odnosno općine, gradovi i županije mogle (pre)planirati gradnju kako su i koliko htjele bez ikakvih posljedica?

Nužan je integralni pristup u zaštiti prostora

Naravno nakon malo razmišljanja tom istom dobronamjerniku padne na pamet i Zakon o prostornom uređenju i građenju te se s pravom zapita što je u njemu manjkavo kada nije uspio osigurati „stvaranje okvira za upravljanje razvojem turizma na temelju podataka i egzaktnih izračuna, u pogledu očuvanja „resursa i prostora“ i što ga po tom pitanju razlikuje od predloženog zakona o turizmu koji bi konačno taj prostor zaštitio?

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Pomnim čitanjem zakonskih odredaba o prostornom uređenju i građenju već na samom početku u članku 10., uz ostalo stoji da se u „prijhvatanju polazišta, strategija, planova, programa, propisa, izdavanju dozvola i suglasnosti mora uvažavati integralni pristup u zaštiti prostora, odnosno ujednačenost mjera između različitih gospodarskih područja koji utječu na prostorni razvoj, osobito radi postizanja uravnotežene prostorne održivosti u procesima kojima se utječe na preobrazbu naselja, korištenje prirodnih dobara, zaštitu prirode i okoliša, te na razvoj djelatnosti i njihovog razmještaja u prostoru, prometne i energetske infrastrukture“.

> Deklaracija o hrvatskom prostoru: U politikama je očito zanemarivanje suvislog gospodarenja prostorom

Nakon što se pročita samo ta zakonska odredba koja je na snazi od 2014., a prije toga s nešto drugačijim, ali ne bitno različitim sadržajem i od osamostaljenja RH, postavlja se pitanje u čemu je problem vezan za zaštitu i upravljanje prostorom?. Uz to se odmah nameće i rečenica koja se često čuje „da hrvatski zakoni možda nisu savršeni, ali da ih se poštuje stvari bi bile kud i kamo bolje“, kao i ona Churchillova, da „ukoliko ne možeš riješiti problem osnuj komisiju“. U ovom našem slučaju to bi se moglo prevesti – donesi novi zakon koji će riješiti ono što važeći nije uspio, ali i dalje ostaje na snazi.

S tim u vezi, posebnu pozornost pobuđuje vrlo dobra odredba članka 11. Zakona o prostornom uređenju i graditeljstvu koja kaže da su pri utvrđivanju polazišta i donošenju dokumenata prostornog uređenja i drugih razvojnih dokumenata (strategije, planovi, programi i sl.) međusobno dužne surađivati država i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te osobe s javnim ovlastima. Kako vidimo, iako je zakonom dosta toga dobro i precizno propisano, ipak smo svjedoci alarmantnog stanja u hrvatskom prostoru, te se ponovo pitamo kako će se prostor, barem onaj na obali, zaštititi predloženim zakonom o turizmu kada se to nije uspjelo Zakonom o prostornom uređenju i graditeljstvu.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Je li u Hrvatskoj u kojoj se, istini za volju decentralizacija često zaziva, moguće očekivati da će se država, županije, općine i gradovi moći dogovoriti oko gorućega pitanja – zaštite svog prostora. To postavljamo u kontekstu činjenica da zbog ideoloških i stranačkih podjela u općinama, gradovima i županijama, neke prevažne odluke u izgradnji i zaštiti prostora jednostavno ne prolaze ili pak prolaze, ali bez konsenzusa ili barem neke usuglašenosti.

> Deklaracija o hrvatskom prostoru: Apolitika i Uredba o Zaštićenom obalnom pojasu 'ignoriraju se i ne provode'

Zakoni se u odredbama dupliraju i neprecizni su u vezi s nadležnostima

Uz činjenicu da se hrvatski zakoni u svojim odredbama često dupliraju, dodatni problem je i njihova nepreciznost poglavito oko nadležnosti. Stručnjaci upozoravaju da se analizom važećeg Zakona o prostornom uređenju vide izvori, oblici i prakse narušavanja autonomije lokalne samouprave u području prostornog uređenja, odnosno odstupanje od Europske

povelje o lokalnoj samoupravi i Ustavom zajamčenih načela autonomije lokalne samouprave. U prvom redu se to odnosi na nepreciznost zakonodavca koji ne razdvaja poslove prostornog uređenja u nadležnosti temeljnih jedinica lokalne samouprave od onih jedinica područne (regionalne) županijske samouprave, a što u provedbi Zakona o prostornom uređenju i građenju izaziva preklapanje nadležnosti.

Uz to, odredba koja govori o sadržaju prostornog plana županije koji određuje smjernice za izradu dokumenata prostornog uređenja lokalne razine je preširoka. Tako široko određena nadležnost županije otvara mogućnosti županijskim tijelima, a posebno županijskoj upravi da slobodno zalazi u bit nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Tu je i odredba koja prostornom planu županije ostavlja da određuje područja ugostiteljsko-turističke i druge gospodarske namjene, i to na detaljnoj razini, kao što je položaj, vrsta, najveći kapacitet i veličina, najčešće izvan lokalnog razvojnog konteksta.

Tekst se nastavlja ispod oglasa

> Hrvatski prostor nužno je obraniti od društveno štetnih i etički dvojbenih pothvata te surogata koji ne pripadaju ovom podneblju

Kada se to pročita i proanalizira s pravom se postavlja pitanje, može li novi zakon o turizmu odgovoriti na postavljene ciljeve? Ili će, kao zakon u kojemu, usput rečeno, nisu propisane nikakve kaznene odredbe, postati samo skup dobrih namjera, koji je kako je rečeno prilikom njegovog predstavljanja „svojevrna kruna” reformskih napora. Tom u prilog navodimo i podatak s predstavljanja Deklaracije o zaštiti hrvatskog prostora u ožujku ove godine da je u Hrvatskoj ukupno 35 subjekata nadležnih za prostor koji međusobno uopće nisu koordinirani.

Deklaraciju o hrvatskom prostoru, kao svojevrni apel donijela je Akademija arhitektonske umjetnosti i znanosti, a potpisalo ju je 20-ak uglednih hrvatskih arhitekata.

**Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije.*

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i **temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima**, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 10, 15, 25 ili više eura. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći **OVDJE**

OZNAKE [AEM](#) [smiljana škugor hrnčević](#)

Prethodni članak

Pogledajte što je Ramos objavio o Modriću dan nakon utakmice

Sljedeći članak

Njemačka vlada afganistanskim izbjeglicama dopušta da dovedu i drugu ženu iako je poligamija protuzakonita